

ΕΛΕΝΗ ΕΥΡΙΠΙΔΗ

ΣΧΟΛΕΙΟ: 2^ο Γυμνάσιο Μελισσίων

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ: 2021-22

ΜΑΘΗΜΑ: Ευριπίδη Ελένη

ΜΑΘΗΤΡΙΑ: ΠΑΠΑΤΡΥΦΩΝ ΜΑΡΚΕΛΑ

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: Κα Ηλιοπούλου Φωτεινή

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΝΗ

Η Ομηρική Ελένη, αποκαλούμενη Ωραία Ελένη ήταν περίφημη για την ομορφιά της και αποτελεί το πλέον διλημματικό πρόσωπο (αθωότητας ή ενοχής) στην ελληνική μυθολογία. Ήταν κόρη του Δία ή του Τυνδάρεω και σύζυγος του Μενέλαου, του βασιλέα της Σπάρτης.

Ο ΑΠΟ ΤΥΝΔΑΡΕΩ ΜΥΘΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ

Ο Τυνδάρεως, μετά τον θάνατο του πατέρα του ανέλαβε βασιλεύς της Σπάρτης, όμως, ο ετεροθαλής αδελφός του Ιπποκόων κατάφερε με τους 12 γιους του να τον ανατρέψει και να καταλάβει την εξουσία. Τότε ο Τυνδάρεως καταφεύγοντας μαζί με τον αδελφό του Ικάριο στο ανάκτορο του Θέστιου (βασιλέα της Αιτωλίας), ζήτησε τη βοήθειά του καθώς και πολλών άλλων επιφανών ηρώων και βασιλέων της εποχής, στην αποκατάστασή του στον θρόνο της Σπάρτης. Πράγματι αυτοί προσέτρεξαν νικηφόρα και ο Τυνδάρεως ανέλαβε πάλι βασιλεύς, ενώ ο Θέστιος του πρόσφερε για σύζυγο την πανέμορφη κόρη του, τη Λήδα. Ο Τυνδάρεως με τη Λήδα απέκτησε επτά παιδιά, πέντε κόρες, τη Φοίβη, τη Φιλονόη, την Τιμάνδρα, την Κλυταιμνήστρα και την Ελένη καθώς και δύο γιους, τους δίδυμους Κάστορα και Πολυδεύκη, ήρωες της Λακωνίας.

Ο ΑΠΟ ΔΙΟΣ ΜΥΘΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ

Ο βασικός μύθος κατά τον οποίο ο Δίας καθίσταται πατέρας των Διοσκούρων και της Ελένης συνοδεύεται από θαυμάσια περιστατικά. Συγκεκριμένα, ο Δίας, προκειμένου να κατακτήσει την όμορφη Λήδα, μεταμορφώνεται σε λευκό κύκνο σκηνοθετώντας καταδίωξή του από αετό που είχε μεταμορφωθεί η θεά Αφροδίτη. Αντικρίζοντας η Λήδα τον καταδιωκόμενο λευκό κύκνο τον πήρε αμέσως στην αγκαλιά της. Από τη συνεύρεση αυτή η Λήδα γέννησε δύο αυγά όπου μετά εννέα μήνες εκκόλαψης από το ένα γεννήθηκαν οι λαμπροί Διόσκουροι και από το άλλο η πανέμορφη Ελένη. Κατά δε την αφήγηση του Απολλόδωρου στη διάρκεια της εν λόγω συνεύρεσης της Λήδας με τον ουράνιο κύκνο αυτή είχε μεταμορφωθεί σε χήνα.

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΗΣΕΑ

Έτσι, η Ελένη, μόλις δώδεκα χρονών, απήχθη από τον Θησέα και τον φίλο του Πειρίθοο, την ώρα που θυσιάζε στην Άρτεμη, στη Σπάρτη. Στον κλήρο που έριξαν οι δυο φίλοι, την κέρδισε ο Θησέας που την πήγε στις Αφίδνες της Αττικής, γιατί οι Αθηναίοι δεν ήθελαν να δεχτούν την Ελένη στην πόλη από τον φόβο πολέμου με τους Σπαρτιάτες. Εκεί την εμπιστεύτηκε στη μητέρα του Αίθρα. Όσο όμως ο Θησέας έλειπε στον Κάτω Κόσμο μαζί με τον Πειρίθοο για να απαγάγουν την Περσεφόνη, την ελευθέρωσαν τα αδέρφια της, οι Διόσκουροι, οι οποίοι πληροφορήθηκαν τον τόπο όπου ήταν κρυμμένη η αδελφή τους από τους κατοίκους της Δεκέλειας ή από τον ήρωα Ακάδημο. Επιτέθηκαν στο χωριό, απήγαγαν την αδελφή τους μαζί με την Αίθρα και τις έφεραν στη Σπάρτη παίρνοντας τη μητέρα του αττικού ήρωα για δούλα της Ελένης. Λέγεται ότι είτε ο Θησέας σεβάστηκε την κοπέλα, επειδή ήταν ακόμη μικρή, είτε ότι η Ελένη απέκτησε από εκείνον μια κόρη, την Ιφιγένεια, την οποία παρέδωσε στην Κλυταιμνήστρα, ήδη παντρεμένη με τον Αγαμέμνονα, και η οποία την παρουσίασε σαν δική της κόρη.

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΗ

Ο Πάρης κατευθύνθηκε προς τη Σπάρτη, με πλοία που είχαν φτιαχτεί αποκλειστικά για αυτό το ταξίδι, μια και οι Τρώες δεν ήταν λαός θαλασσινός. Η ίδια η θεά Αφροδίτη οδήγησε τον Πάρη μέχρι τις Αμύκλες, όπου φιλοξενήθηκε από τους Τυνδαρίδες και μετά στη Σπάρτη, όπου φιλοξενήθηκε από τον Μενέλαο, με σκοπό να του χαρίσει ως έπαθλο την ωραιότερη γυναίκα, ανταμοιβή στον Τρώα για την επιλογή της ως της ωραιότερης θεάς.

Δέκα μέρες μετά την έλευσή του ο Μενέλαος ειδοποιήθηκε για τον θάνατο του Κατρέα, παππού του από την πλευρά της μητέρας του και έφυγε αμέσως για την Κρήτη, για να τον κηδέψει, αφήνοντας εντολή στην Ελένη να περιποιηθεί τον ξένο τους, ο οποίος από την πρώτη στιγμή της είχε προσφέρει πλούσια δώρα.

Εκμεταλλεμένος την απουσία του Μενέλαου, ο Πάρης έφυγε με την Ελένη, με σκλάβες και θησαυρούς από το παλάτι του οικοδεσπότη. Για άλλους συγγραφείς η απαγωγή της Ελένης έγινε με τη συγκατάθεσή της -σαγηνεύτηκε από την ομορφιά του νέου και τα πλούτη του-, άλλοι θεωρούν ότι έγινε με τη βία, άλλοι ότι τον γάμο αυτό ενθάρρυνε ο ίδιος ο Τυνδάρεως, ο θνητός πατέρας της Ελένης, και άλλοι ότι έγινε με την παρέμβαση της Αφροδίτης και εν αγνοία της Ελένης, καθώς η θεά έδωσε στον Πάρη τη θωριά του Μενέλαου.

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΝΕΛΑΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ

Πολλοί ήταν οι υποψήφιοι μνηστήρες της Ελένης, εκλεκτοί νέοι, βασιλιάδες και άρχοντες. Όλοι τους άνδρες ισχυροί, που έφεραν πολλά δώρα για να κερδίσουν τη νύφη αλλά και γενναίοι. Ο αριθμός των μνηστήρων και τα δώρα που προσφέρουν τονίζουν την ομορφιά της Ελένης. Επιθυμία του Τυνδάρεου ήταν η κόρη του να παντρευτεί τον Μενέλαο, και γιατί ήταν πλουσιότερος απ' όλους τους μνηστήρες και γιατί ήταν αδελφός του Αγαμέμνονα, άνδρας της μεγάλης του κόρης, της Κλυταιμνήστρας. Ωστόσο, υπήρχε κίνδυνος να συγκρουστούν οι μνηστήρες μεταξύ τους ή να ενωθούν όλοι εναντίον του Τυνδάρεω και αυτού που θα είχε διαλέξει για γαμπρό του. Γι' αυτό και, πριν την εκλογή, δέσμευσε με όρκο τους μνηστήρες, ύστερα και από προτροπή του Οδυσσέα, να σεβαστούν την όποια απόφαση και επιπλέον να συνδράμουν στον σύζυγο της Ελένης, όποιος κι αν ήταν, σε περίπτωση που η Ελένη γινόταν θύμα αρπαγής.

Ο γάμος, λοιπόν, έγινε ομαλά και μάλιστα ο Τυνδάρεως, όταν έχασε τα αγόρια του, ζήτησε από τον Μενέλαο να αφήσει το Άργος και να βασιλέψει στη Σπάρτη. Από την ένωση του ζεύγους γεννήθηκε η Ερμιόνη.

Σύμφωνα με άλλες πηγές, μετά την επιστροφή της στη Σπάρτη γέννησε τον Νικόστρατο και τον Αιθιόλα . Ακόμη, αναφέρονται οι: Σωσιφάνης, Θρόνιος, Πλεισθένης και η Μελίτη.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ

Ο Απολλόδωρος παραδίδει ότι η Ελένη μεταφέρθηκε στα Ηλύσια πεδία, όπου έζησε με τον Μενέλαο. Ο Ευριπίδης την είχε ανεβάσει στους ουρανούς με παρέμβαση του Απόλλωνα, που με προσταγή του Δία, σώζει την Ελένη από τα σπαθιά των δύο φίλων, Ορέστη και Πυλάδη, την υψώνει στους αιθέρες, όπου η Ελένη θα ζήσει αθάνατη δίπλα στα αδέρφια της, τους Διόσκουρους.

Τέλος, ο Πausanias αναφέρει ότι η Ελένη μετά τον θάνατο του Μενέλαου εξορίστηκε από τους γιους του Μενέλαου και μετέβη στην αργολική αποικία της Ρόδου, στη φίλη της Πολυξώ, συζύγου του Τληπόλεμου. Όμως εκείνη, για να εκδικηθεί τον θάνατο του ανδρός της και άλλων στην Τροία, έντυσε τις δούλες του παλατιού Ερινύες. Έτσι εμφανίστηκαν στην Ελένη την ώρα που έπαιρνε το λουτρό της, για να την τρομάξουν. Τελικά την κρέμασαν σε ένα δέντρο ή σύμφωνα με άλλη εκδοχή τη βασάνισαν τόσο πολύ που η ίδια κρεμάστηκε. Γι' αυτό υπάρχει στη Ρόδο το ιερό της Ελένης Δενδρίτιδος.

Άλλοτε πάλι λέγεται ότι η Ιφιγένεια τη θυσίασε στην Ταυρίδα ή ότι η Θέτιδα τη σκότωσε στο ταξίδι της επιστροφής για να εκδικηθεί τον θάνατο του Αχιλλέα.

ΠΗΓΕΣ

- https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/mythology/lexicon/atreides/page_014.html#toc003
- [https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%AD%CE%BD%CE%B7_\(%CE%BC%CF%85%CE%B8%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1\)](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%AD%CE%BD%CE%B7_(%CE%BC%CF%85%CE%B8%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1))

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ!